

Дт - 201 "Сировина і матеріали";

Кт – 632 "Розрахунки з іноземними постачальниками".

На нашу думку, необхідно імпортувати сировину обліковувати окремо від сировини вітчизняних виробників. Для цього доцільно до рахунку 20 "Запаси" відкрити субрахунок для аналітичного обліку - 2011 "Сировина імпортна". Використовуючи даний рахунок, облік придбання імпортової сировини буде мати такий вигляд: табл. 1.

Таблиця 1.

Облік імпортованих запасів

Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
	Дт	Кт
Придбано товари у іноземних постачальників	2011 "Сировина імпортна"	362 "Розрахунки з іноземними постачальниками"

Таке відображення сировини в бухгалтерському обліку дасть можливість визначити процентне відношення затрат з імпорту у собівартості виготовленої готової продукції.

Висновки. Наведені у статті аргументи досить змістовно розв'язують питання теоретичної та методологічної обґрунтованості положень удосконалення системи обліку експортних та імпорتنних операцій суб'єктів господарювання, Також запропоноване нове вирішення наукових завдань, які полягають у розробці практичних рекомендацій щодо методики та організації обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах реформування облікової системи та розвитку міжнародних торговельних зв'язків.

БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

Постановка проблеми. Проведення Україною економічних реформ створює умови для підвищення ділової активності малих підприємств. Однак гостра нестача ресурсів для фінансування поточної і перспективної діяльності вимагає розробки нових, дієвих методів фінансово-економічної стратегії, які базуються на ефективному розподілі і використанні фінансових ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науково-практичній літературі останніх років значна увага приділяється дослідженню особливостей управління фінансовими ресурсами малих підприємств. Результати цих досліджень знайшли своє відображення в наукових працях Л.Д.Буряка [1], З.С.Варналія [2], Л.І.Воротіної [3], П.Уїлсона [4], Д.Берджеса, Д.Штайнхоффа [5] та інших.

Разом з тим, існує ряд теоретичних і практичних проблем, які все ще залишаються не вирішеними. До них слід віднести необхідність вдосконалення системи управління фінансовими ресурсами малих підприємств, розробки інструментарію оптимізації їх складу та структури, що особливо актуально в умовах загострення конкуренції.

Мета дослідження. Визначити можливі напрями підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами на малому підприємстві з метою координації

використання конкретних джерел їх утворення та для фінансування певних фінансових потреб суб'єкта господарювання, що зумовлено реалізацією економічної стратегії розвитку.

Основні результати дослідження. Одним із ефективних напрямків удосконалення управління фінансовими ресурсами малого підприємства є впровадження системи бюджетування, яка позитивно зарекомендувала себе в країнах з розвинутою ринковою економікою.

На нашу думку, розробка і впровадження ефективної системи бюджетування дасть змогу малому підприємству отримати додаткові конкурентні переваги і забезпечити вищу ефективність управління і використання фінансових ресурсів.

Вичерпну дефініцію цього інструменту фінансового управління дав ще в 1850 р. представник італійської школи фінансів Ф. Вілла[6]. Під бюджетом він розумів попередній кошторис, який перед початком планового періоду дає інформацію про очікувані надходження і видатки, рух капіталу та всі результати ділової активності підприємства.

Згідно із сучасними трактуваннями, бюджет – це сума коштів, які є в розпорядженні для виконання визначених функцій та проведення певних заходів у рамках загальнофірмового планування. Він може складатися у формі заданих показників, яких слід дотримуватися у плановому періоді.

Бюджетування як інструмент бізнесу надає можливість поєднувати фінансовий і маркетинговий плани підприємства, ефективно контролювати практичну реалізацію проекту вчасно реагувати на проблеми, котрі виникають. Використання інструменту бюджетування тим ефективніше, чим коротші терміни його застосування.

На підставі результатів аналізу економічного, бухгалтерського та податкового підходів до формування витрат визначено, що основними бюджетами, які доцільно формувати в сучасних умовах на малих підприємствах України, є бюджет прибутків і збитків, бюджет руху грошових коштів, балансовий бюджет. При цьому на малому підприємстві варто формувати допоміжні бюджети, які сприяють розробленню основних бюджетів, наприклад, бюджет собівартості, бюджет продаж, бюджет основної діяльності, бюджет оборотних коштів, бюджет кредитних ресурсів. Також на малому підприємстві необхідно формувати ще спеціальні бюджети, які деталізують окремі елементи або статті витрат з метою відображення їх ресурсного забезпечення (бюджет маркетингових досліджень, бюджет сировини й матеріалів, бюджет оплати праці). Такі бюджети можуть формуватися з метою чіткого відслідковування використання та розподілу обмежених фінансових ресурсів.

Варто зазначити, що запропоновані основні бюджети формують інформаційну базу для визначення фінансового стану малого підприємства шляхом розрахунку показників майнового стану, ліквідності фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності.

Важливими елементами системи бюджетування малого підприємства є вибір і розробка так званого первинного бюджету, в якому фіксуються планові значення фактора, що найбільше обмежує діяльність суб'єкта господарювання. Тип первинного бюджету залежить від специфіки фінансово-господарської діяльності малого підприємства та потенціалу залучення ресурсів.

Як первинний бюджет, як правило, розглядають бюджет реалізації продукції, оскільки саме величина продажів найчастіше є обмежуючим діяльність малого підприємства чинником. Враховуючи можливості збуту продукції, обчислюється необхідний рівень технологічних потужностей підприємства, для забезпечення якого розраховується потреба у фінансових ресурсах для фінансування основних засобів та нематеріальних активів. На основі інформації про тривалість операційного циклу та величини затрат на виробництво і реалізацію продукції визначають потребу в капіталі для фінансування оборотних активів. Можливості покриття потреби у фінансових ресурсах прогнозуються на основі аналізу руху коштів у рамках фінансової діяльності.

Розроблення системи взаємопов'язаних бюджетів на малому підприємстві вимагає якісної системи збору, систематизації, обробки релевантної інформації. При цьому від видів бюджетів на малому підприємстві, обраних об'єктів бюджетування, моделі консолідування бюджетних показників суттєво залежать обсяги, структура та склад інформаційного забезпечення.

Бюджетування є досить зручним інструментом управління фінансовими

ресурсами малих підприємств. Система бюджетів дозволить:

- ефективно планувати фінансовий портфель та перспективи розвитку малого підприємства;
- раціонально використовувати поточні фінансові ресурси;
- планувати та чітко контролювати розрахунки з постачальниками та контрагентами ;
- визначати оптимальні строки товарних кредитів;
- змодельовати різні випадки відхилення від бюджетних показників з метою вибору оптимального варіанту дій в умовах невизначеності, дефіциту інформації та часу на прийняття рішень.

Таким чином, система бюджетів забезпечить малим підприємствам підвищення власної фінансової результативності, платоспроможності, ліквідності, ділової активності, що позитивно відбиватиметься на розвитку малого бізнесу в цілому, оскільки збільшуватимуться оборотність капіталу, дебіторської і кредиторської заборгованості, рівень інвестування у розвиток малих підприємницьких структур тощо.

Бюджетування особливо цікаве для знову створених малих підприємств. Адже із самого початку діяльності малого підприємства за допомогою бюджетування можна уявляти перспективу розвитку підприємства, необхідні обсяги фінансових ресурсів та передбачені прогнозовані фінансові показники.

Водночас бюджетування є інструментом антикризового управління малим підприємством, оскільки за його допомогою мобілізується весь його потенціал на подолання кризових явищ заради підвищення його конкурентних позицій.

Висновки. Безумовно, бюджет підприємства є досить складним документом і потребує від виконавців певної кваліфікації. Але, незважаючи на це, впровадження системи бюджетів в господарську практику малого підприємства дозволить йому орієнтуватися в різних аспектах фінансового управління від податкового планування до вироблення резервної фінансової політики.

Запропоновані підходи до вдосконалення системи управління фінансовими ресурсами малих підприємств дозволять малим підприємствам в рамках системи бюджетного планування розраховувати величину фінансових ресурсів підприємства в плановому періоді, а також вчасно вносити коригування при змінах зовнішнього і внутрішнього середовища.

Джерела та література:

1. Бурак Л.Д. Формування первісного капіталу малих підприємств// Фінанси України .- 2001.-№11.-С.12-16.
 2. Варналій З.С. Мале підприємництво України як чинник регіонального розвитку: стан та перспективи // Актуальні проблеми економіки.-2004.-№4.-С.64-73.
 3. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання: Навчальний посібник./ Вороніна Л.І. та н. – К.: Вид-во Європ. у-ту, 2004.- 306 с.
 4. Питер Уилсон. Финансовый менеджмент в малом бизнесе. - М.: Аудит, 1995. - 255 с.
 5. Штайнхофф Д., Берджес Д. Основы управления малым бизнесом /Пер. с англ. Под общей ред.Ю.В.Шленова.-М.:Бином,1997.
- Villa F. Elementi di Amministrazione e Contabilita. 3. Aufl.- Pavia, 1857.

ПРИНЦИПИ РОЗРОБКИ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Специфіка діяльності страхових компаній зумовлює особливий зміст завдань їх фінансового менеджменту. При цьому значна роль відводиться формуванню фінансової стратегії страховика, від якої значною мірою